# СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 142. — Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. червня, 1924.

VOL. XXXII. — No. 142. — Jersey City, N. J., Thursday, June 19, 1924. — THREE CENTS


## Називають большевиків льокаями банкирів.

ВАШІНҐТОН, 17. червня. — Конференція Поступової Політичної Акції, що збирається відбути в Клівленді свою конвенцію дня 4. липня, видала публичну заяву, в котрій закидає американським большевикам, що вони за добру заплату від великих американських банкирів взялися розбивати акцію поступовців, зібраних довкола сенатора Ла Фолета, щоби не дати Ла Фолетови пошкодити републиканській партії.

### КОНВЕНЦІЯ В СТ. ПОЛ ВЖЕ БЛИЗЬКА РОЗБИТТЯ.

СТ. ПОЛ, Минесота, 17. червня. — Большевицькі прихильники запанували при помочи старих способів фальшовання числа делеґатів так над так званою фармерсько-робітничою конвенцією.

Показалося се зараз при виборі предсідателя. Коли виміркувані учасники висунули на предсідателя минесотського провідника Віліема Магоні, большевики висунули зараз проти нього стейтового минесотського сенатора Тейлора. Зараз прийшло до довжезної дискусії над способом голосовання, кільк голосів має кождий делеґат мати і як їх показувати, і ся дебата забрала просто ввесь день. Магоні, обурений делеґатами з лівого крила, загрозив, що він розібе конвенцію.

### ДЕМОКРАТИЧНА БОРОТЬБА ЗВОДИТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ МЕЖИ МЕКАДУ И СМИТОМ.

НЮ ЙОРК, 17. червня. — Чим близче до демократичної конвенції, тим більше показується ясним, що головна боротьба на сій конвенції буде вестися межи прихильниками кандидатури нюйорського ґубернатора Ал Смита та бувшого міністра скарбу Мекаду.

Тепер і один і другий заявляє, що він має більшість делеґатів за собою. З огляду на те, що сили кандидатів відай розділені майже рівно, сподіються, що кандидатом партії може стати якийсь „невідомий кінь".

### ОСУДЖУЄ КУЛИДЖА ЯКО ВОРОГА РОБІТНИКІВ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 17. червня. — На отворенню юнії зелізничих машиністів говорив демократичний конґресмен Джордж Гаделстон, заявляючи в своїй промові, що президент Кулидж, кандидат републиканської партії на другу каденцію, є ворогом зорґанізованих робітників. Конвенція оплескувала сю заяву конґресмена.

Конґресмен заявив далі, що демократична конвенція в Ню Йорку мусить ухвалити поступову програму, бо в противнім разі одиноким популярним кандидатом при сьогорічних виборах буде лишень сенатор Ла Фолет.

### ПРЕЗИДЕНТ ПОТІШАЄ ЧЛЕНІВ СВОЄЇ ПАРТІЇ.

ВАШІНҐТОН, 17. червня. — Іменованнє дорадчої ради для Віліема Батлера, менаджера виборчої кампанії президента Кулиджа, викликала таке занепокоєннє в кругах републиканської партії, що аж самий президент мусів виступати з публичною заявою, що не сталося нічого страшного та що він просто хоче в той спосіб завести „гармонію" в републиканській партії.

### ЗА КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ КУ-КЛАКС-КЛЕНА У ЛІЛІ.

ЕБЕНСБЕРҐ, Па., 17. червня. — Стейтовий суд признав нині Віліема Моногена, 18-літного мешканця місточка Лілі невинуватим участи в кровавих заворушеннях Ку-Клакс-Клена дня 5. квітня.

### НОВИЙ СПОСІБ ВИКОНУВАННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШІНҐТОН, 17. червня. — Федеральний прогибіційний уряд приказав своїм аґентам, щоби вони не вдавалися лишень до федеральних судів по варанти на ревізії та арешти за нарушенне прогибіційного закона, але йшли по варанти і до стейтових судів.

### ПОЛІЦІЯ УСПОКОЮЄ СТЕЙТОВИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 17. червня. — Межи демократами та републиканцями в сенаті стейту Ровд Айленд дійшло до таких скандальних сцен, що президент палати мусів покликати стейтову поліцію, щоби вона вспокоїла законодавців.

Коли поліція палати не помогла, предсідатель покликав шерифа і сей ввійшов до палати з відділом поліції з револьверами в руках. Доперва поліція вспіла розборонити бійку. Навіть жінки брали участь в бійці.

### 200 РОДИН ЗАПІДЗРЕНИХ ЧЕРЕЗ ВІСПУ.

БЕРҐЕНФІЛД, Ню Джерзі, 17. червня. — Кромі двох случаїв віспи, які вдкрито послідної неділі, нині відкрито ще чотири. Через се лікарі наложили кварантану на 200 родин, яких члени стикалися з людьми з наражених родин.

### ОБІКРАЛИ ФОРДА НА 100 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 17. червня. — Невислідженi досі злодії обікрали дім Едсела Форда на 100,000 долярів. Вкрадено ріжні прикраси зі золота та дорогого каміння.

Поліція подивляє крадіж, бо дому стережуть безупинно півтера десятки детективів.

### ЗАДУШИВСЯ ПРИГОТОВЛЯЮЧИСЯ ДО ІСПИТУ.

НЮ ЙОРК, 17. червня. — В Візел, 12-літний хлопчина, складав від довшого часу гроші, щоби пристати до скавтів, а недавно почав учитися, як завязувати петлю, бо се треба знати кождому кандидатови скавтської орґанізації. Щоби спробувати петлю, яку він завязав, заложив собі на шию, і привязав конець до клямки дверий. Про сьому він поховзнувся з крісла, на якому стояв, та повис на своїй петли. Як його відтяли, він уже був холодний.

### МАЛИ ВБИТИ БОЖЕВІЛЬНОГО.

НЮ ЙОРК, 16. червня. — Стейтовий суд приказав знатокам психіятрії (душевних недуг) розслідити умовий стан італійського іміґранта Лозарда, котрий вже 6 місяців жде на смерть, на яку його засуджено за вбиттє шпитальної доглядачки Мартин. Як каже заряд вязниці, Лозард показує обяви божевілля.

### НАРІКАЛИ, ЩО НЕ БУЛО ЛІТА.

НЮ ЙОРК, 17. червня. — По многотижневих дощах нарешті завитало сюди справдішне літо і першого дня спеки положило двох людий. Лікарі з трудом привернули їх до життя.

### БОЯВСЯ ДОМУ БОЖЕВІЛЬНИХ.

Зі шпитального амбулянсу, що віз до шпиталю Л. Ґібела, відомого пливака, що незадовго вибирається на олімпійські ігрища до Европи, пропав хорий. Люди бачили, як він побіг до ріки Гудсону, але тут по ньому весь слід пропав. Аж два дні опісля його найдено гологo на другім боці ріки. Він розповів полісменам, що він збоявся, що амбулянс везе його до дому божевільних. Тому він утік з амбулянсу та переплив Гудсон на другий беріг. Два дні він укривався в лісах.

### ОТВИРАЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОНҐРЕС.

МОСКВА, 17. червня. — Нині отворено тут пятий конґрес третого інтернаціоналу.

Конґрес відбуває наради в Великій Опері. В ньому бере участь коло пів тисячки делеґатів, „вибраних московськими большевиками. Сього року „буржуазної" преси вже не допущено, як се було минувщого року.

Москва не звертає великої уваги на делеґатів. Лишень скавти, парадуючі вулицями в честь свята, викликують на вулицях деяке оживленне.

### ЯПАН І МОСКВА ПОГОДЖУЮТЬСЯ.

ТОКІО, 17. червня. — Ґраф Като, новий японський премієр міністрів, заняв до большевицького уряду прихильне становище. Припускають, що він доведе до якоїсь залагоди з Москвою. Догадуються, що основа нової угоди буде така, що японський уряд буде достарчати московському гармат та амуніції, а за те московський віддасть панцям важні торговельні та промислові концесії.

### ДВА БАВАРЦІ ЗІЛИ ДВА ЦІЛІ ТЕЛЯТА.

Німецькі часописи приносять вістку, що двох баварських селян заложилося, що кожен із них зїсть теля 160 фунтів ваґою — протягом трьох днів. Селяне постаралися про гостриx свідків і ці подали до відома деякі подробиці з закладу. І дійсно ці Баварці зїли приписану скількість телячого мяса і випили 87 літрів пива, 10 літрів яблочника і по 3 літри вина. Заклад виграв цей, котрий після всего заявив, що ще є голоден і ці слова потвердив ділом! За цей заклад попрікають обох у Баварії, що в такі тяжкі часи — це не марнотравство.

### СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

КАРНЕҐІ, ПА., 17. червня. — Нині рано о годині 8. мінут 50 помер в Нортсайді, Питсбурґ, український католицький священник о. Филемон Кисільовський.

### СВ. АНТОНІЙ ПАДУАНСЬКИЙ — БРАЗИЛІЙСКИЙ ҐЕНЕРАЛ.

Папська ґазета „Ль' Осерваторе Романо" пише, що в XVI. ст. портуґальський король після якоїсь побіди на знак вдячности надав святому Антонію — титул полковника. Бразилійський віцекороль пійшов за приміром свого господаря й іменував святого також почесним полковником ондого бразилійського полка. Після 300 літ проголошено Бразилію републикою. Републиканський міністер війни думав, що неможливо, щоби святий був командантом републиканського війська. І той ревний міністер виявив свої побоювання президентові міністрів. Президент міністрів видав на те отсей історичний розпорядок: „Святий Антоній був повних три тий Антоній був повних літа.ім століття полковником, отже заслужив, щоби його йменувати ґенералом і щоби рівночасно післати його у відставку". І з цього часу є св. Антоній у списі резервових ґенералів бразилійської збройної сили.

### ЧУМА НА УКРАЇНІ.

Україні, як повідомляють часописи, загрожує чума. Випадки тієї страшної пошести появляються щораз частіще над Волгою, а були й випадки в портах Чорного Моря. Влада приняла всі міри, щоб не допустити до поширення пошести.

### АМЕРИКАНСЬКІ ДОМИ В БЕРЛІНІ.

Як і в усіх більших містах, так і в Берліні є велика недостача мешкань. Власти роблять усе можливе, щоби усунити ці недомаґання й почали ставити доми американського типу, цебто такі, які можна дуже скоро будувати, а мешканці можуть зараз спровадитися. Доми ці називають „револьве-
qharwr ihws
ровими домами (Trommelrevolver), бо подібні з вигляду на середущу частину такого револьвера. Ціле уладження є зовсім инакше, від традицийних дотеперішних німецьких домів. Спочатку населення приймало цю найновійшу новину з деяким недовірям, але практичність побідила і „револьверові доми" здобувають усе більше прихильників.

### ДІТОЧИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

Парлямент шкільних дітий. Таку чудасію влаштували Чехи в своїй столиці Празі на Великодні свята. Туди зїхались 12 — 16-літні представники від 250,000 шкільної дітвори на кожних 100 дітий по одному. На місця поважних послів, що рішають державні справи, засіли в парляменті малі діти і радили над своїми справами. Вони виступили особливо дуже остро проти тілесних кар в школі і не забули теж про світову політику та домагались забезпеченя миру. На тім діточім конґресі був премін. загр. справ Бенеш.

### ЩАСЛИВА ГРОМАДА.

У моравській громаді Пшедмості (біля Прерова) викопано передісторичні останки великої вартости. Знахідки старі щонайменше 30 тисяч літ. Моравський музей закупив усі ці знахідки за півтора міліона чеських корон.



## Новий французький уряд подає свою програму.

ПАРИЖ, 17. червня. — Едвард Еріо, новий французький премієр, виголосив в палаті послів французького парляменту промову про провідні точки своєї політики.

Він сказав, що провідною думкою його урядовання буде заведенне мира. Однак він стоїть далі на становищи прав ранції супроти Німеччини та вважає Рурщину ґарантією доброї волі Німеччини супроти Франції. Сеї ґарантії він не думає пустити з рук так довго, поки Німеччина не дасть доказу, що вона не збирається до нової війни та що вона виконає нові умови, на неї вложені.

Далі він говорив про внутрішну політику Франції. Межи иничм заповів, що Франція зірве офіціяльні зносини з Ватиканом та відкличе свого представника від римського папи.

### НОВІ ІНТРИҐИ МОСКОВСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

ПАРИЖ, 17. червня. — Московські монархісти подають, що вони мають у своїх руках попіл послідного московського царя Миколи II. Сих мощів думають вони вживати для розбудження монархістичного руху серед Москалів у краю та на іміґрації.

Рівночасно московські монархісти заявляються за визнанням теперішнього московського уряду другими державами, бо на їх думку таке визнанне буде першим кроком до упадку большевиків.

### НІМЦІ ХОЧУТЬ ВИКЛЮЧИТИ БОЛЬШЕВИКІВ З ДИППЛЬОММАТИЧНОЇ СЛУЖБИ.

БЕРЛІН, 17. червня. — Німецькі націоналісти борються в німецькім парляменті за те, щоби большевикам не давати ніяких диплломатичних урядів.

Над сею справою ведеться тепер у парляменті довга дебата.

### ЦЕРКОВНІ СВЯТА ПЕРЕМІНЕНІ НА „ЧЕРВОНІ" СВЯТА.

ТИФЛІС, Грузія, 17. червня. — Грузинський комісаріят праці перемінив усі свята грузинської церкви на „революційні врочистости".

Місто святкувати ріжних церковних святих Грузини малиби святкувати вродини Леніна, прилученне Грузії до большевицької Москви, день 1. мая та день третого інтернаціоналу.

### ВІШАЮТЬ ДАЛІ.

МОСКВА, 17. червня. — Большевицькі суди далі вішають без упину людий, що були замішані в ріжні протибольшевицькі рухи. У Винниці, на Вкраїні, засуджено Руноленка, що колись був капітаном у царській армії, а опісля, як самий признався, мав давати військові інформації польській армії.

### І СІ ПОКИДАЮТЬ.

ЛОНДОН, 17. червня. — Загальні збори підприємства Російсько-Кавказької Ко., що мала від большевиків великі концесії на торговлю межи Англією та Росією, рішили перервати бизнес в Росії, бо большевицький уряд не виконує своїх зобовязань супроти підприємства.

### СУСПІЛЬНИЙ НЕЛАД У ІТАЛІЇ РОСТЕ.

РИМ, 17. червня. — Італійська фашистська міліція з Тосканії та Романії ввійшла нині до Риму, співаючи воєнні гимни. Всі вважають сей похід погрозою проти повалення фашистського уряду, хоча самі фашисти перечуть се поясненнє, кажучи, що вони мали намір просто зробити демонстрацію.

Подібні демонстрації відбувалися теж по других містах. В декотрих околицях прийшло до кровавих сутичок з демонстраціями соціялістів.

Слідство поліції над пірванням соціялістичного посла Метеоті, котре було причиною сих заворушень, ведеться далі. Воно знова виказало нові докази, що Метеоті був справді вбитий та що за вбийство відвічальні фашистські круги.

### БОЙКОТ АМЕРИКАНСЬКИХ ТОВАРІВ В ЯПАНІ.

ТОКІО, 17. червня. — Хоча бойкот американських товарів в Япані на загал слабне, зростає він у місті Йокогамі. Величезне масове віче, уладжене в тім місті вчора, рішило збойконувати американські шовкові вироби, а спроваджувати шовк з Індії та Франції.

### СПІШУТЬСЯ ДО АМЕРИКИ.

ТОКІО, 17. червня. — В усіх бюрах корабельних підприємств панує страшний натовп людий, що хочуть дістатися до Злучених Держав, заким ґраниці Америки не будуть зовсім замкнені для Япанців. Підприємства та уряд мають великий клопіт з удержанням порядку.

### АРЕШТУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ КАВБОЇВ.

ЛОНДОН, 17. червня. — Американських ковбоїв, що пописувалися тут американським „родіом", пізвано нині в суд за знущанне над звірятами.

Основою позву було те, що один кавбой підчас позавчорашного представлення звязуючи бика, зломив йому ногу. Се викликало було таке обуренне серед видців, що мало не зірвано представлення.

### ЗАТОПЛЕННЄ КОРАБЛЯ.

ХРИСТІЯНІЯ, Норвеґія, 17. червня. — В Вестфорді, межи островами Лофотами й норвезькою сушею зударилися зі собою корабель Конґ Гаралд і почтовий пароxід Гакон Ярль.

Наслідком зударення Гакон Ярль затонув, а Конґ Гаральд відніс лишень леґкі ушкодження. Він міг забрати на себе пасажирів потапаючого Гакона Ярля. Все таки при катастрофі потонуло 17 людий. Були се переважно люди, які, розбуджені зі сну зударенням потратили зі страху притомність та не ждучи на лодки, скакали в воду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

| SUBSCRIPTION RATES; | | ПЕРЕДПЛАТА: | |
|---|---|---|---|
| Three cents a copy | | Поодиноке число три центи. | |
| One year | $ 7.00 | На рік | $ 7.00 |
| Six months | $ 3.75 | На пів року | $ 3.75 |
| Three months | $ 2.00 | На три місяці | $ 2.00 |
| Foreign and Jersey City Rates. | | В Джерзи Сіті і заграницею. | |
| One year | $10.00 | На рік | $10.00 |
| Six months | $ 5.00 | На пів року | $ 5.00 |
| Three months | $ 2.75 | На три місяці | $2.75 |

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

# ОСЬ ДЛЯ ПРИМІРУ.

Пише нам один дописуватель.

„Що при добрій волі членів відділу Українського Народного Союза можна літом орґанізувати членів так само добре, як зимою, я і другі члени мого відділу знають як найкраще з власного таки досвіду.

„Минувшого року наш відділ ухвалив був урядити пікнік. Вибрано пікніковий комітет, котрий наняв гарний город, замовив ріжні напитки, перекуски, зарядив ріжні забави, — словом, приготовив усе, що звичайно буває на забаві. Коли прийшло до послідних зборів перед пікніком, наш тодішний секретар, дуже діяльна для товариства людина, поставив внесок, щоби товариство занялося теж на пікніку приеднюваннем нових членів до відділу та нашої дорогої орґанізації, Українського Народного Союза. Богато членів виступило зараз проти сього внеску. Найбільше члени пікнікового комітету говорили проти сього, бо їм ходило, щоби пікнік вдався і щоби орґанізація винесла як найбільше приходу з пікніку. Їм здавалося, що, як хтось буде відтягати людий від забави, то люди менче дадуть заробити на напитках, перекусках та на колі щастя. Одначе наш секретар таки порадив товариству спробувати, і збори позволили секретареви поставити собі на пікніку в холоді столик та оголосити, що уряд відділу буде принимати при ньому нових членів. Секретар зробив спробу і що показалося? Вона вдалася на причуд гарно! Він мав справді троха роботи, мусів кілька разів оповіщувати, але се нікому не перешкаджало в забаві. Люди бавилися, як хотіли, пили воду, їли ковбаси, грали в коло щастя. А наш секретар записував всіх, що хотіли пристати до орґанізації. На слідуючі збори відділу голова пікнікового комітету предложив гарний прихід у готівці, а секретар привів 13 нових членів. І не гадайте, що 13 зле число. Всі ті нові члени до одного й досі стоять у відділі та орґанізації, платять свої вкладки, заховуються чесно, а двох з них на початку сього року ми вибрали до свого відділового уряду"...

# ЧИ У НАС ІНАКШЕ?

Український львівський часопись „Новий Час" подає в своїм 39. числі дуже цікаву статтю, підписану „Рідною Школою". В тій статті пишеться межи инчим:

„У звязку з важкою боротьбою за удержанне існуючих наших приватних шкіл, у звязку з невідложною потребою серед всяких обставин творити нові приватні школи, а особливо народні та професійні (фахові) мусить постійно зростати й жертвенність на „Рідну Школу".

„Як почуваеться до сього обовязку наш загал — найкраще показують цифри. Пригляньмося жертвенности на „Рідну Школу" за останні 4 місяці і вийде: За січень зложив в головній касі Українського Педаґоґічного Товариства у Львові в тисячах мп. 9,162.105, за лютий 10,702,654, за березень 15,-903,270, а за квітень ледви 13,027.712.

„Хоча й до поодиноких Кружків Українського Педаґоґічного Товариства напливали жертви безпосередно, то одначе в такій недостаточній кількости, що Кружки загально беручи, не мали змоги власними фондами удержати своїх шкіл. Головна Управа Українського Педаґоґічного Товариства мусіла приходити з постійними або одноразовими підмогами, які часто в двое або в трое перевисшали засоби місцевих збірок.

„Коли візьмемо під увагу, що на 3500 українських громад в Галичині жертвувало ледви 445 громад, а в 3050 громадах не найшлася ані одна одиниця, яка нагадалаб собі на „Рідну Школу", — то мусимо прийти до дуже сумного висновку, що навіть переважна більшість нашої духовної і світської інтеліґенції не сповняе свого найважнійшого національного і громадянського обовязку.

„А колиб всі 3500 українських громад сповнили були свій обовязок бодай в тій мірі, як виказані 445, то „Рідна Школа" малаби в місяці квітні не 13, але поверх 100 міліярдів. І це легко можна осягнути — треба тільки мати бодай деяке почутте обовязку, почутте національної чести і відповідальности."

Такими острими словами картае українська головна шкільна [illegible] брак почуття національного обовязку серед українського громадянства в старому краю. Сумні се слова, та, на жаль, правдиві і певно писані з почуттем національного обовязку, з охотою направити лихови. Позволимо собі мати надію, що вони й принесуть бажаний доспіх.

Побажати теж можнаби, що й в нас, на американській іміґрації, сі слова найдуть належний відрух. Хора людина, прочитавши такий словний поличник, кине в дут ґазету та буде старатися про неї забути; коли її спитають за жертву, такий слабодух скаже: „Не дають другі: пощо мені давати?" Зате здорова, духом сильна людина, побачивши, як зле стоїть справа української школи, візьметься зараз до роботи. Робот[illegible] тепер, роботи і ще раз роботи. Не зневіри, і не [illegible]ти. Американські Українці жертва[illegible] [illegible]они розуміють ділами любов до [illegible]

# З УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ.

**Шкільна вистава в Ужгороді.**

Краєва шкільна влада, т. зв. шкільний відділ, влаштовує в днях від 15. липня до 8. серпня краєву шкільну виставу в Ужгороді в трьох великих шкільних будівлях. Вистава має на цілі показати, в якім стані було шкільництво тутешне під мадярською владою та які поступи зробило за часів існовання републики. Мають на ній показати свою працю захоронки, всі школи, державні робітні і доповняючі ремісничі школи, заведення для дітей, позашкільна народна освіта, Сокіл Пласт — словом всі шкільні й освітні установи показують висліди своєї праці. —Окремий віділ буде творити вистава життя й мистецтва Підкарпатської Руси, що була недавно в Празі. Крімтого будуть виставлені шкільні приладдя найліпших чеських фірм і моделі чеських шкіл, головно праських.

Окреме місце призначено старій мадярській школі.

Весь виставовий матеріял буде поділений на такі відділи; 1. захоронки, 2. народні школи по округам, 3. горожанські (виділові) школи, 4. середні школи й учит. семинарі, 5. фахові й торговельні школи, 6. доповняючі й промислові школи, 7. господарські школи, 8. відділ чеських шкіл із других країв републики, 9. відділ заведення Коменського в Празі, 10. пласт (скавтінґ), 11. сокільська вистава, 12. плоди П. Руси, 13. культура й народне мистецтво П. Руси, 14. стара мадярська школа, 15. відділ шкільного приладдя, 16. канцелярія вистави.

Дня 13. липня відбудеться торжественне отворення вистави. Того самого дня відбудеться вечером театральна вистава учнів горож. школи в Хусті „Зима й Весна", потім концерт учительського товариства в в. Березній і кружка Сметани в Мукачеві. Дня 14. липня перед пол. співацькі змагання 20 ріжних шкіл (2 з них із Чехії й Моравії), по полудни концерт для дітий, а вечером концерт хорів, що здобули нагороди. Нагородою для першого хору буде — гармонія, три дальші нагороди інструменти для смичкового квартету, три послідні — по декілька скрипок. День 15. липня є днем ґімнастичних змагаммів середних і фахових шкіл і то рано малими гуртками, по пол. на народнім фестині в природі великими гуртами, а вечером в театрі змагання побідників (академія ритмічної ґімнастики).

Дня 27. липня „день пластунів" всіх пластових орґанізацій при участи центрального праського союза.

Для оживлення вистави будуть одночасно читані ріжні виклади. Вся вистава буде увіковічнена в окремім „Памятнику", що потім буде надрукований.

Вистава буде закінчена дня 4. серпня. З неї вибереться три експозиції, а саме: стара мадярська школа буде творити основу педаґоґічного музея Підк. Руси, дві другі з ріжних шкіл будуть тревало виставлені в сталій шкільній виставі і осл. педаґоґічному заведенні Каменського в Празі.

**Гостина „Руського Театру Просвіти" в Празі.**

В днях 23. до 25. травня гостив „Руський театр Просвіти" в Празі, а саме виставив в салі Народного Дому на Виноградах 23. травня Винниченків „Гріх", 24. Стріндберґового „Батька", а 25. Моліерового „Тартюфа". Замітне, що чеська преса, навіть та, що неприхильно відноситься до народного напряму на Підкарпатті („Ческе Слово", „Венков") віднеслися до його вистав дуже прихильно. Загалом появилися більші й менші рецен[illegible] [illegible] „Лідү", „Ческім Слові", „Венкові" і „Чсл. Леґіонаржі".

Позволю собі подати декілька вийнятків із голосів тих:

„Перший виступ трупи „Руського Театру" — пише „Народні Освобозені" з 25 травня — мав великий успіх: гралося при випроданій салі й бурливо плескалося. І треба сказати що трупа директора Загарова заслугує признання. Має артистів і артистки, котрі моглиби добре виступати на більшій сцені, як ужгородський театрик... Мистецький уровень трупи є несподіванкою тим більше, коли знається, який є соціяльний стан її членів (пересічна платня найліпших артистів є Кч. 800.-місячно"... „Новий директор Загаров — пише, Ческе Слово" (орґан найбільших ворогів Українців між Чехами) — взяв із собою лиш 14 членів, обмежив свій побут лиш на три дні й приїхав з вищою амбіцією як Садовський, з репертуаром, що має бути Пражанам доказом, в Ужгороді не відстають від найкультурнійшої Европи, що крім свого модерніста Винниченка зуміють грати також „Виведення — пише „Право Ліду" по „Грісі" — праця реподинокі креації й ціла співгра репрезентують теперішній стан ужгородської сцени добре... І як при попередній гостині „Руський Театр" виглядав нам лиш якоюсь ретроспективою, так тепер при теперішній гостині наближається значно до висоти, якої вимагає культура сьогоднішнього театрального смаку". ... „Всі вистави свідчили — пише „Венков" — про сильну мистецьку руку шефа Загарова й дуже добрі, часто знамениті сили", що по більшій части службу на передових сценах старої й теперішньої Росії. „Тартюф" був послідним виступом амбітної, симпатичної трупи, котра довшим побутом певно зедналаби собі прихильність і ширшої праської публики, котрої богацько на руські вечери не прийшло. За те не бракує земляків гостей, головно студентів, котрі бурливо й цвітовими подарунками нагороджували всі вистави. А нагороду вони собі безсумніву заслужили, дають допраці на твердій ужгородській землі".

Тільки театральні критики найповажнійших праських дневників.

На жаль приходиться тут сказати, що ця така симпатична трупа, що в своїм репертуарі має драмаи, комедії, оперети й найтяжші опери. що всіми силами працює над піднесенням руської культури, що працює над чесько-руським зближеннем, даючи так музичні, як і драматичні річи чеські — ця трупа грозить розваленнем. Артисти й провід театру дають зо свого боку все, але піддержки зі сторони держави мають в такій невистарчаючій мірі, що ніяк не можуть із своїх платень вижити (ще й при такій праці), а вже не говорити про поліпшення репертуару! І вони мусять розбічися. Тут не має обсад на амплюа, кождий працює по силам й по наказу директора. Але коли на прикл. вийде зі складу одинокий соліст-тенор, що ще до того є й героем і амантом, то трупа вже є спаралізована, бо знайти другого. Те саме зо всіми. — А правительство ставить театр на рівні з якимнебудь чеським театром в повітовім місті, де є вже пулина, а де театру не треба так, як тут. Бо тут театр сповняе задачу відмадярщування країни, а одночсно чесько-руського зближення. В додатку правительству дуже на руку зголошена претенсія москвоіфільського табору. [illegible] Бескида ще без жадної роботи [illegible] вно істнуючому театру дивиться й міркує: „ану, виплине, чи втоне?"

**Заступник шкільного референта.**

Тому, що шеф шкільного відділу в Ужгороді Йосиф Пешек тяжко захворів жолудковим раком, довго вже не виконує своїх обовязків, а заходить небезпека розбіжности референтів поодиноких референтів, назначило міністерство шкільництва до часу виздоровлення п. Пешека його заступником фахового радника міністерства **Гразділя,** що в пятницю 29. травня приїхав до Ужгороду й переняв свої обовязки.

**Отворення жупної бібліотеки в Ужгороді.**

Дня 23. травня відбулося в ужгородській жупанській салі отворення бібліотеки для ужгородської жупи. Це вже друга з черги жупна бібліотека, бо одна вже є для мармарошської жупи в Вел. Севлюші. Без бібліотеки є ще лиш лукчівська жупа. На отворення бібліотеки появилося коло 60 людей, по більшій части припадкових учасників. Так промова жупана Желтвае, як і голови бібліотечної кураторії каноніка Сабова заносили церковноловянщиною з нахилом до московщини та свідчили про цілковите нерозуміня ваги бібліотек і загалом нових обставин. Загалом можна про це нове отворення сказати: дай Боже їм найбільше читачів (бо книжок дає досить влада), але цей новотвір — як і кождий без народа й живого слова — виглядає на мертвороджену дитину.

**Нова ґазета.**

Аґрарна партія, що тепер видає свій о рґан (тижневик) „Карпаторусскій вѣстник", як злучену ґазету з тижневика тої самої назви й тижневик „Село" задумує перетворити її на обденник (виходити буде, що другий день) під назвою „Русскій вѣстник".

**Резолюції соц.-демократичної екзекутиви.**

Дня 14. травня відбула екзекутива соц.-демократичної партії засіданя в присутности посла Нечаса, на якім занялася між иншими й справою язиковою. Тому, що це рішення характеристичні для одної частини тутешніх народовців, подам її дещо ширше. Отже партія вважає язикову справу за справу науки й трудного розвою живої культури. Рішення має бути передане науковій фаховій комісії і то з місцевих людей, які й рішать справу правопису. Жадають заведення одної мови у всіх школах, але в середних і їм рівноправних, жадають заведення російської мови як обовязкового предмету. Дальше стоїть за тим, щоби ведено політику так політичну. і культурну лиш **підкарпатськоруську і державно чехословацьку** і є рішучо проти українофобської і русофобської політики на Підкарп. Руси.

Тому, що такі рішення покриваються з заявами посла Нечаса в праському парляменті не тяжко доґадатися, хто є автором тих рішень.

**Пасішничий орґан.**

Від 1922 р. істнувало тут т. зв. „Краевое Пчоларское Соединеніе", що тепер дійшло до числа 350 членів. Вони в львиній части Мадяре „Соединіе" нічого не робило. Аж коли в половині 1923 р. товариство „Просвіта" зачало видавати пасішничий орґан т. зв. „Подкарпатске Пчолярство" й додаток для дітей „Пчолка" — піднявся ґвалт, що — мовляв — „Просвіта" веде через „П. Пчолярство" політику та розбиває „Соединеніе". Найбільше злякався того пасішник без пасіки, теперішний аґрарницький посол др. Камінський, що є голо[illegible] [illegible] падав „Просвіту", а в останіх часах навіть за це „Пчолярство" заговорив... в парляменті.

Щоби підірвати „Пчолярство", зачало видавати „Соединеніе" свій орґан „Русскій Пчоларь" (видано дотепер 2 числа). Але вийшли числа дуже слабі, до того на московській мові. Не диво, що і чеські пасішники з Праги зачали „Соединеніе" намовляти, щоб воно порозумілося з „Просвітою" та злучило обидва орґани. Недавні загальні збори „Соединенія" поручили президії „Соединенія" зачати переговори з „Просвітою", щоби звести до згоди. З обох сторін вислано 3 членну комісію, яка умовилася, що орґан буде називатися „Подкарпатске Пчолярство", буде редаґувти 6членна рада, а статті будуть друкуватися так, як напишуть автори. — Та коли цей проект прийшов на обради віддігу „Соединенія", принято там всі ці умови, але зажадано, щоби й орґан „Просвіта" стратив свою назву й назвати його „Подкарпатске Пчоловодство". — На чім згодяться, ще невідомо.

Я подав ширше цю спрву,бо хотів зясувати, як тут можна працювати. Навіть за таку невинну працю, як пасішництво можна стягнути на себе закид „політиканства".

А. Д.

Ужгород, в червни 1924.

# З КОГО БРАТИ ПРИМІР?

**Не можна сказати, що брак нам чесних, завзятих та ідейних людий. є такі, але ми дуже часто не знаемо навіть їх імен. Знає їх одначе той, хто збирає жертви на старий край, хто висилає ріжні просьби, поклики та відозви та слідить за тим, хто їх читає, або що важнійше, хто на них реаґує.**

**Навіть тепер, коли можна завважити певний застій в народній роботі, маємо ще богато таких одиниць, що болють над тим станом, змагають до зміни, а своєю жертвенностию підносять духа навіть у тих, що то захиталися в вірі в остаточну нашу побіду. Маємо не тільки одиниці, але навіть цілі громади, які требаби піднести за їх жертвенність для рідного краю. Є їх більше, але на тім місци згадаемо тільки про дві громади.**

**Обеднанне у Філядельфії одержало в послідних днях від місцевого Обеднання в Гемтремк, Міш. 335 дол. для висилки до краю з таким призначеннем: Рідна Школа 100, на боротьбу 100, для політичних вязнів 50, для інвалідів 60, а на народний податок 25 дол.**

**Зваживши, що та патріотична громада постійно дає такі значні суми на краєві потреби та що жертвенність на край по многих громадах впала цілковито, то жертва та являеться під сю пору дуже великою. Говорить вона сама за себе ясно і пророчисто, що гемтремська громада свідома тої великої і важної хвилі, яку доводиться нашому народови тепер переживати. Своїм вчинком дала та громада рівночасно добру відповідь всім тим, що то на всі заклики дають раз-у-раз ту саму монотонну відповідь, що то мовляв нарід стратив всяку охоту до жертв, що то старий край стратив для нього інтерес, що то нема надії, щоби з тих жертв щось доброго вийшло і т. д. Ні! Охоти ен стратили ті, що щось для нашої народньої справи колинебудь робили, що через народну роботу терпіли та яким доля рідного краю не тільки на язиці, але і в серцю!**

**Друга громада — це Мікізракс, Па. На днях переслала вона до Обеднання 153.25 дол. з чого 45 дол. зібрано на вічу в справі Рідної Школи, а 113.25 дол. зложив Місцевий Запомогвий Комітет. Жертву ту розділено в сей спосіб: Рідна Школа 44, інваліди 44, політичні вязні 20, реміснича бурса 20, а український шпиталь у Львові 25.25 дол.**

**І та жертва значна, коли зважимо, що вона походить від невеликої громади, яка недавно переслала значні жертви на політичних вязнів і Рідну Школу та яка совісно і точно аплачує народний податок. Підносимо її тому, що вона одна з тих тихих громад, про які мало чути в часописях, яка не звикла себе хвалити, але зате заслугує, щоби її другі піднесли.**

**Це, що підносимо тільки ті дві громади не означає, що ннема других їм подібних. Є вони, а коли їх тут не вимінюемо то тільки тому, що про них час до часу другі пишуть.**

**При тій нагоді підносимо, що добре булоби, колиб всі наші громади подавали до прилюдного відома раз в рік білянс їх народньої роботи враз з сумою зібраних на народні цили жертв. В той спосіб буде можна краще орієнтуватися в тім, хто, коли і яку пайку доложив до визволення нашої рідної землі.**

# ХВАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ЗАПОМОҐОВИЙ ДЛЯ ТЕРЕБОВЛІ В НЮ ЙОРКУ.

За передані нам через п. Августина Стахова для Захоронки в Теребовлі 72 (сімдесять два) доляри прийміть Високоповажані і любі краяни, щиро-сердечну подяку.

Справдилась тут пословиця „Коли потріб найбільша, поміч Божа найблизша". Дар 100 (сто) долярів присланий Вами для Захоронки нашої в р. 1922, з котрого бралисьмо тільки в крайній потребі на закупно одежий, обуви, і приборів наукових для наших захорончиків, був вже майже вичерпаний, аж тут ненадійно якби з неба прибув нам дар від любих Братів і Сестер з Америки! — Купилисьмо зараз полотна, та дали пошити по дві сорочки для бідних малих сиріток.

Нелегко нам любі краяни вигодувати і приодіти 17 круглих сиріток з котрих 12 ходить вже до школи, а там потреба ще книжок і ріжних приборів наукових, що нас при страшній дорожни дуже богато коштує і так: 1 літра молока 500.000 м., 1 кг. солонини 5,500.000 м., 1 кг. соли 650.000, 1 літра нафти 600.000 м., 1 кґ. мила 3,-000.000, 1 метер лихого полотна 3,-000.000 м., 1 метер цайгу 10,000.000 м., 1 олівець 500.000, оден зашит 250,000 м. і т. д. що Вам відомо з листів від ваших рідних.

Муку, крупи, барболі збираемо по селах в повіті і наші добрі селяни не відказують нам по можности своєї помочі, але з грішми на закупно омасти, убрання, обуви і приборів наукових і иншого, о много нам труднійше. Одинока лише надія на Вашу ласкаву поміч.

Прийміть любі краяни еще раз сердечну подяку за прислані для сиріток нашої Захоронки так щедрі дари, та не забувайте о сирітках нашої Захоронки і дальше, а ми стараемось і будем старатись і трудитись, щоб їх виховати на людий праці, на людий чесних і пожиточних для свого народу.

В Теребовлі, дня 15. марта 1924.

ЗА ВИДІЛ:

К. Лещишак, предс.; Евгенія Гарматієва, касієрка; Іван Круківський, секретар.

# ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

# ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

В селі Колодрубах померла дня 22. мая Олена з Ференчеків Лешкова, вдова по бл. п. [illegible] [illegible] Дерпік, [illegible] в Старім [illegible]

# КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ

## ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

**М. П. Сентрал Фолс, Р. Ай.:** На одно село напали дикуни. Мучили людий найстрашніщими муками, спалили половину усіх хат і убили по звірськи цілу трету часть населення, без розбору — старців, жінок, дітий укупі із хлопами. Відтак прийшли хитрі, злобні сусіди із другої сторони, зрабували богато добра, причім знущалися над людьми, а деяких побили на смерть. Накінець надійшли цигани і обікрали цюсаму громаду.

Чи думаєте, що булоби добре, щоби депутація з села пішла до дикунів просити помочі проти злобних сусідів та циганів? Та ще до того ті дикуни погодилися з циганами та хитрими сусідами і дали свій дозвіл на рабунок і крадіж у громаді. Чи не розумніще буде, коли село подбає о те, щоби оборонити себе від напасти, коли поставить кріпку варту проти розбійників, грабіжників і злодіїв?

Чи не бачите, що дикунами-розбійниками є Москалі, грабіжниками Ляхи, а циганами Румуни? На т. зв. радянській Україні влада є руках Москалів і помосковщених Жидів. Вони вигубили третину українського народу на Великій Україні і длятого Московщина мусить вважатися нашим найгрізніщим ворогом, у якого не шукати нам помочі. Теперішня влада на Україні є наставлена з Москви і є нічим більше а поліцією московської виранії над нашим народом.

**Н. О. Трой, Н. Й.:** „Свобода" не мішається до церковних та релігійних спорів.



АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

## ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

**Повість з галицького життя.**

(Продовження).

(32)

— Я поїду і поговорю з ним без обиняків, але з цього нічого не вийде і не то що весілє відложиться, але його зовсім не буде. Обставини цілком змінились. Я вже не Василь, син богатого, поважаного селянина лише син конокрада, котрий не сміє вязати світу дівчині чесного роду.

— Но, но, то така ваша думка, а ми ще не знаємо, що скаже рдуга сторона, для того треба вам негайно поїхати. На маму то ми вже будемо наглядати.

А собі подумав о. Городецький: „не дам я тобі небоже довго в дома засиджуватися. Чим більше будеш повертатися поміж людей, тим краще для тебе і воно тебе ліпше вилічить, чим яка медицина... знову не бачу причини, чому би зривати заручини? Хибаж син має покутувати за батька? Сподіюся, що й о. Дубовий так на це дивиться і він поладнає діло добре". У Василя була тепер зломана воля. Він у всему слухав о. Городецького. Котрий показав йому тільки серця і спочування в тім нещастю. Слухав його мов дитина не надумуючись, чи воно буде добре. Вибрався до Самбора не знаючи добре, що скаже о. Дубовому.

О. Дубовий знав вже, що з Пандяком сталось. Сказали йому його ученики ті самі, котрим поручив дивитись, коли Пандяк приїде до міста.

Він розпитав про все докладно.

— Бідний хлопчисько, конечно би мені з ним поговорити, а йому буде соромно до мене зайти.

Аж тут зявився у його Василь. О. Дубовий побачивши його аж злякався. Лице змарніло, щоки позападали, очи почервоніли, уста спечені на вуголь горячкою. До того він не брився кілька днів. Виглядав начеб йно що встав з тяжкої недуги.

— Господи! а з вами що. Постарілись о кілька років — сідайте! О. Дубовий завважав на його голові сиві волоски.

Василь сів автоматично на крісло, опер голову на стіл і став страшно плакати. Він дріжав мов в пропасниці аж ним підкидало.

О. Дубовий стояв над ним хитаючи головою, не говорив ні слова, щоб не спинити його плачу. Цеж найкращий лік на біль душі.

Василь пережив від учора страшні хвилі. Увесь біль його душі запікся та скаменів. Його давило в грудяг і вже не знав, що з собою робити. Від того сердечного плачу, йому ставало легче. О. Дубовий позамикав двері кімнати, щоб їм ніхто не перешкодив. Василь хоч виплакався, не міг здержати стонів, які що хвиля з його грудий виходили. Так трівало довший час. Василь обтер заплакані очи, поцілував о. Дубового в руку і прошептав:

— Я пропащий чоловік, отче професоре...

— А я вас спитаю: чому пропащий?

— Бо я впав з облаків, з ясних зір в болото, з якого вже не вилізу, і не обмиюся. Мої мрії ніколи не здійсняться...

— Не знаю, які у вас мрії були. Доспілий чоловік не повинен дурити себе мріями, а думати реально.

— Мрії можна будувати і на реальній підставі. Моєю мрією було одружитись з панною Ганею, котру я щиро полюбив, стати примірним священиком і працювати совісно в господнім вертограді.

— Не розумію, чому ті мрії не малиб здійснитись?

— Бо від першої з них залежать всі прочі, а коли перша не може здійснитися, то тамті мені байдуже...

— Чи знову яка інтерциза на перешкоді?

— Отче професоре, не раніть мого серця. Хибаж я видумав цю прокляту інтерцизу?

— Инчої перешкоди я не бачу. Василь подивився здивовано на о. Дубового.

— Бачу, що вам не відомо, яка зі мною счинилась вчера трагедія. Мушу її оповісти, бо інакше не договоримось до путнього кінця.

— Заощадіть собі тої прикрости, бо я вже все знаю.

В душу Василя засвітив промінь надії, та він його зараз відігнав.

— Прошу мені сказати, чи не назвали би ви мене подлим, як би я зважився вязати долю Гані з моєю. Вона чесного роду, а я син конокрада, за гроші з людської кривди кінчив я школу і вийшов на священика місто бути там, де мені судьба і суспільне положення назначило місце, т. є бути неграмотним парубком на селі. Я не буду користати з моеї науки добутої такою ціною, і вертаю там де мое місце, а вона хай собі живе своїм життєм. Це буде найкраща експіяція за чужий гріх, за гріх рідного батька.

— Воно дуже романтично, але зовсім не практично. Така експіяція пса варта. Чоловік повинен служити Богу і людству своїм знаннєм, всіми своїми силами. Ви здобули науку знаннє, не питаю, яким способом і засобом, але є факт, що ви вложили в це немало своеї праці і енерґії. Самі гроші знання в голову не натолочать, Тепер ви йдете на село парубком до ціпа і до гною. Комуж ви там будете говорити про те, чого вас на богословю вчили? На що ви на це тільки часу змарнували? Сільському парубкови цього знати не треба. Як бачите експіяція мусить бути инча, а іменно така, що ви здобуте знанне ужнете в пользу ближнього, і так буде краще. Ходім далі. Рід не рішає. З доброго роду виходять погані люде, ледачі, яких рід нераз змушений відцуратись. То нещасте але не таке, щоб рід мусів пропасти або поповнити самовбийство. А знову є навпаки. З поганого роду виходять гарні одиниці. Чому у поганого батька не може бути гарний син? Не все справджується пословиця, що яблуко недалеко від яблуні покотиться. Коли чесний батько може виректись ледачого сина, то чомужби гарний син не мав виректись ледачого батька? Четверта заповідь говорить про обовязки дітий до родичів, а нема окремої заповіди про обовязок батьків до дитини. З того виходить, що та заповідь і батьків обовязує, а дітям дає такі самі права. Судьба дала вам поганого батька. Ви маєте право не признавати його своїм батьком. Він ще перед тим, заки світ дізнався, хто він є, без найменчої рації відцурався вас і прогнав з хати: Вам вільно цей фактичний стан приняти од відома і не дивитись більше в цей бік. Вам вільно навіть змінити назвисько на доказ, що поступовання батька ви пятнуєте. Стоячи на такім становиску ви не можете стрінутись з відмовою дівчини. Вона така розумна людина, що ви цього навіть не знаєте, і вона зрозуміє це, що син за батька невідповідає.

З кождим словом о. Дубового вступала в душу Василя надія на краще. Він начеб побачив у цій страшній темряві щілину, котрою заходило світло і показувало дорогу до виходу. З кождим словом о. Дубового ця щілина ширшала, поки не розяснила той цілий тьмавий непроглядний промінь. О. Дубовий вказав йому таку легку розвязку того темного питання що тепер не було підстави до сумнівів. Василь устав з крісла і випрямився, начеб зі страшного сну прокинувся. Він пізнав, що важкий кошмар, котрий так його томив, розвіявся і нічого його боятися.

— Але зміна мого назвиська проволіче весілле.

— Певно. Та воно нічого спішитися. Тепер то і без цього весілле неможливе. Ваша мама нездужає, а ви мусите прийти до себе, зрівноважитись а з цим до неділі не будете готові. Вам тепер треба сидіти дома і взятись до господарства і все до ладу привести, бо ваша сестра не дасть тому ради. Будьте на те приготовані, що на Пандяка посиплються судові позви о відшкодовання і треба роздобути гроший на їх сплату. Яби радив в процеси не запускатися, а поладнати діло угодово.

(Дальше буде).

**ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО**

## СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

I. том.

**СПОГАДИ.**

XX. (1905—1907).

(71)

— Це не комерчеське підприємство, ваше превосходительство, обзивається Сідорів, — вон ихотять відновити малоросійський язик...

— А... а... понімаю: це значить сепаратизм...

Мене така злість взяла на Сідорова, що я мало не сказав: „І чого ще ви хочете від нас, ми-ж вам і так платимо по 50 карбованців місячно, та ще й на Новий Рік і на Великдень посилаємо на ралець по сто карбованців", але вдержався, бо чого доброго цього не докажеш, він же бере без свідків. Я тільки з призирством глянув на нього та й кажу до Шміта:

— Дякую, але вже видавати ґазети я не маю наміру, вона мені принесла стільки неприємностей, що Бог з нею. А прошу тільки розпечатати редакцію для ліквідації діла. Я сподівався, що Сухомлинов дозволить мені видавати „Громадську Думку".

— За цим зверніться в Жандармське Управління.

На прощаннє він подав мені руку вже виразно і ми вийшли.

Почалися мої митарства: пішов я в Жандармське Управлінне — нема прийому. Насилу мене впустили, коли я сказав, що мене послав ґенерал-ґубернатор. Поніс унтер-офіцер мою карточку. Кажуть прийти в прийомний день. Приходжу через кілька день. Кажуть написати заяву. Пишу проханне, щоб роспечатали редакцію; кажуть, що відповідь дадуть через поліцію.

— Момилуйте, кажу, — та це-ж буде через місяць!

— Ну приходьте в наступний прийомний день.

Прихожу, посилаю картку. Виходить ротмістр і каже:

— Це не Жандармське Управлінне опечатало, а по розпорядженню ґенерал-ґубернатора, — поліція, чого очевидно Шміт не знав.

Іду в поліцію. Добився прийому у поліцмейстера, роскасую йому, він каже:

— Не знаю, спитайте пристава (комісара).

Пристав каже, що він сам зацікавлений роспечатанням редакції, бо там стоїть наряд поліційських, який йому дуже потрібний, але роспечатати не може, поки не буде роспорядження поліцмейстера.

Другого дня йду до поліцмейстера. Каже, що буде у ґубернатора і роспитає, бо невідомо хто запечатав. Захворів я ще більше, ледве ноги волочу. Далі доручив ходити в поліцію Синицькому.

Коли вернувся з відпустки справжній ґенерал-ґубернатор Сухомлинов, то я поїхав до нього в тій надії, що він дозволить мені продовжувати „Громадську Думку". Я ще від пок. Молчановського чув, що він, як учень Драгомирова, не вороже ставиться до українства. Але Сухомлинов рішуче відмовив менні, кажучи з докором:

— В мою відсутність ви підложили мені свиню.

Але, що це повинно було значити, я не допитувався і явно бачив, що історія з „Громадською Думкою" була йому дуже неприємною.

Тим часом усі, хто працював у ґазеті, мало не щодня збіралися у мене та радилися, як бути далі. У нас був запасний дозвіл Грінченкові на „Раду". В. М. Леонтович сказав мені, що Сіміренко обіцяв підтримувати до кінця року „Громадську Думку", а чи схоче він підтримувати „Раду", то невідомо і через те не давав Сіміренкових грошей. Я йому доводив, що Сіміренкові однаково під якою назвою не була-б ґазета, бо очевидно, що це та сама. Він стояв на свойому і казав, що треба запитати Сіміренка, який виїхав закордон, а без його згоди грошей на „Раду" не дасть; ждемо відповіді від Сіміренка і радимося.

Треба сказати, що нам вже ясно було, що ґазета наша не має і десятої частини того успіху, на який ми сподівалися, починаючи її видавати. А тут ще після заборони „Громадської Думки" по всій Україні, мало не у всіх її передплатників зроблено поліцією труси, багатьох заарештовано і тим стероризовано, залякано їх. Ми почали обмірковувати причини неуспіху її. Матушевський бачив найбільшу причину неуспіху ґазети в тому, що ми мало її реклямували; він напосідався, що обовязково треба реклямувати по всіх видатніших російських ґазетах; розсилати аґентів по провінції для орґаннізації продажу в роздріб, збору передплати, бо без цього жада ґазета не може мати успіху. Синицький і я доводили йому, що ми обмінювалися оголошеннями майже зо всіма поступовими російськими ґазетами; аґент до продажу ґазети, Компаніець, має до тисячі аґентів в українських ґуберніях, що він скрізь розповсюдив „Київську Мисль" і нашу ґазету розсилає всім своїм аґентам, але вона не має ходу на місцях.

Я твердив, що нас, не то що не знають, а не хотять знати: тому сідчать цифри. В першу половину 1906 року „Громадську Думку" передплачувало — 4.093 душі, а тепер зосталося всього — 1.509 душ передплатників. Мало нне пять тисяч душ зацікавилося нашою ґазетою і переплачувало її, хто на місяць, хто на три, хто на пів року і тільки душ коло 500, цілком свідомих передплачували на ввесь рік. Очевидно, вона задовольнила тільки невелику частину, а останні через щось покинули її передплачувати. Грінченко доводив, що „Громадська Думка" не має успіху тому, що вона зовсім не українська ґазета, а російська, тільки писана українською мовою і обвинувачував Матушівського в тому, що він не надає їй українського характеру, веде її взагалі не цікаво і не може бути редактором. Матушівський відповідав, що спеціяльно українськими питаннями цікавиться не більше тисячі душ свідомих українців, а решта вимагає від ґазети загально російських вісток, якими тепер нервово живе вся Росія. Де-хто завважав, що неуспіх ґазети залежить від того, що наші звістки систематично спізняються, що „Київська Мисль", тільки дякуючи великій кількости телеґрам від власних кореспондентів, побила рекорд над усіма київськими ґазетами; але для цього треба багато грошей, яких видавці не вважають потрібним затрачувати. На це я відповів:

(Дальше буде).

## З НЮЙОРСЬКИХ ТЕАТРІВ.

**„ЖЕБРАК НА КОНИ"— ОДНО З НАЙКРАЩИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ.**

Нове представлення Джорджа С. Кафмана і Марк Конелі „Жебрак на Кони", яке Вінтроп Еймс виставляє в Бродгерст Тієтер, в Ню Йорку, зробило враження найліпшої драматичної штуки сього сезону. Приходи з нього перевисшають приходи з неодної оперетки.

Нюйорські критики кажуть, що „Жебрак на Кони" є найцікавійшою театральною новиною сього року, чимось зовсім новим в драматичній штуці. Їм просто не стає прикметників на звеличанне сеї штуки. Публика видно годиться з критиками, коли обширний театер Бродгерста наповняється кождого представлення.

Кавфман і Конелі написали вже неодну популярну штуку, а в сьому числі: „Дулсі", „Жінкам", „Гелена з Трої, Ню Йорк' та „Мертон з Мувіс', але „Жебрак на Кони" перевисшив їх усіх. Штука відзначається свіжостю, оригінальностю, гумором, яким рівні на сцені бувають рідко. Факт, що її виставив та представив Винтроп Еймс, показує її високу вартість.

Вона має музику та чарівну пантоміну, зложену Дімсом Тейлором композитором „Через окуляри" та другий композицій, музичний критик нюйорської газети „Ворлду". Штука має незвичайну сценерію та високо декоративні костюми, придумані Вудменом Томсоном.

Драма оповідає про Ніла Мекрі, молодого й бідного композитора, досить талановитого, котрий залюбився в дуже гарній дівчині, що живе через коритар в тім самім домі. Біда, що він не знає, як робити гроші, і не має ні цента при душі. Дівчина любить його так, що вона радить йому оженитися з богатою ученицею, щоби в той спосіб уратуватися від біди і мати досить свобідного часу на писанне музичних творів, яких він має повно в своїй голові. Огніваний на таку раду, Ніл освідчується богатій учениці, і вона його принимає. Після сього він занипає, і йому сниться, що він з нею жонатий. Навіть в „Аліса в Чарівнім Краю" не має такого сну. Се свого рода сатира (насмішка) на богацьке життя, на кабарети, на суди, на музику й джес, на театер, і, — ну, й на вбийство.

Ся штука така небувала, що її богато лекше бачити, як росповідати про неї. Навіть трудно її описати. Се не зовсім драма. Се й не оперета. Се й не фарса. Се щось по середині, по трохи з кождого. Хто її побачить, не пожалує.

Грають її визначні актори. Провід серед них має Роленд Янґ та Кей Джансон, як головна акторка. Другі важні ролі обсаджені: Ричард Барбі, Джордж В. Барбієр, Анне Карпенґер, Маріон Балу та Осґуд Перкинс. В пантоміні „Поцілуй в Ксанаду", що становить другу половину гри, виступає Ґрете Руст-Нилзон, гарна скандинавська танцюристка, що недавно приїхала до Америки, одна з найкращих появ у театральнім світі сього року. Вона виступає з Джорджом Мичелем, актором, видавцем, писменником, критиком і пантомімістом.



# ПРОТОКОЛ З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

**ВІДБУВШОГОСЯ НА ДНЯХ 20, 21 і 22 ЛЮТОГО 1924 Р. В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА під ч. 83 Гренд ул. в Джерзи Сіті, Н. Дж.**

(Дальший тяг справоздання гол. рекордового секретаря). (4)

**ВИКАЗ РУХУ ПОВНОЛІТНИХ ЧЛЕНІВ І ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ВСІХ ОБЕЗПЕЧЕНИХ В У. Н. СОЮЗІ В 7923 Р. ПІСЛЯ ВІДДІЛІВ І МІСЦЕВОСТИЙ.**

| Місцевість і число відділу. | Рух членів повнолітних. Число членів повноліт. з початком 1923 р. | Прибуло | Відпало | Остало з кінцем року у відділі | Остало з кінцем року в місцевості. | Число всіх обезпечених з кінцем 1923. Мущин | Жінок | Дітий | Разом всіх у відділі | Разом всіх в місцевости |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Акрон, О. ,від. 295 | 56 | 27 | 9 | 74 | 74 | 57 | 17 | 10 | 84 | 84 |
| Алентавн, Па., від. 147 | 86 | 17 | 8 | 95 | | 83 | 12 | 95 | 190 | |
| Алентавн, Па., від. 151 | 44 | 5 | 3 | 46 | 141 | 1 | 45 | — | 46 | 236 |
| Алтуна, Па., від. 145 | 21 | 3 | 2 | 22 | 22 | 21 | 1 | 9 | 31 | 31 |
| Ембридж, Па., від. 161 | 28 | 2 | 2 | 28 | | 17 | 11 | 22 | 50 | |
| Ембридж, Па., від. 276 | 149 | 38 | 9 | 178 | 206 | 117 | 61 | 140 | 318 | 368 |
| Амстердам, Н. Й., від. 266 | — | 26 | — | 26 | 26 | 24 | 2 | — | 26 | 26 |
| Ансонія, Конн., від. 10 | 81 | 2 | 1 | 82 | | 64 | 18 | 11 | 93 | |
| Ансонія, Конн., від. 67 | 42 | 10 | — | 52 | | 45 | 7 | 18 | 70 | |
| Ансонія, Конн., від. 262 | 15 | 2 | 2 | 15 | 149 | 3 | 12 | 11 | 26 | 189 |
| Армрод, Па., від. 124 | 27 | 14 | 3 | 38 | 38 | 26 | 12 | 58 | 96 | 96 |
| Асторія, Н. Й., від. 5 | 34 | 4 | 1 | 37 | 37 | 26 | 11 | 27 | 64 | 64 |
| Авбурн, Н. Й., від. 38 | 123 | 5 | 3 | 125 | | 96 | 29 | 116 | 241 | |
| Авбурн, Н. Й., від. 202 | 11 | 11 | 1 | 21 | | — | 21 | — | 21 | |
| Авбурн, Н. Й., від. 283 | 46 | 14 | 5 | 55 | 201 | 42 | 13 | 26 | 81 | 343 |
| Авока, Па., від. 326 | 60 | 8 | 3 | 65 | 65 | 40 | 25 | 50 | 115 | 115 |
| Балтімор, Мд., від. 56 | 19 | 10 | 3 | 26 | | 25 | 1 | 13 | 39 | |
| Балтімор, Мд., від. 81 | 58 | 8 | 6 | 60 | | 60 | — | 24 | 84 | |
| Балтімор, Мд., від. 290 | 19 | 11 | 1 | 29 | | — | 29 | — | 29 | |
| Балтімор, Мд. від. 320 | 21 | 8 | — | 29 | 144 | 22 | 7 | 13 | 42 | 194 |
| Барнесборо, Па., від. 249 | 22 | 8 | 6 | 24 | | — | 24 | — | 24 | |
| Барнесборо, Па., від. 297 | — | 9 | — | 9 | 33 | 9 | — | — | 9 | 33 |
| Байон, Н. Дж., від. 213 | 135 | 20 | 7 | 148 | | 109 | 39 | 87 | 235 | |
| Байон, Н. Дж., від. 281 | — | 15 | 4 | 11 | | 9 | 2 | — | 11 | |
| Байон, Н. Дж., від. 287 | — | 11 | — | 11 | 170 | — | 11 | — | 11 | 257 |
| Бейрфорд, Па., від. 260 | — | 16 | — | 16 | 16 | 10 | 6 | — | 16 | 16 |
| Белефонт, Па., від. 244 | 15 | — | — | 15 | 15 | 15 | — | 8 | 23 | 23 |
| Бентлейвил, Па., від. 109 | 61 | 16 | 12 | 65 | 65 | 41 | 24 | 27 | 92 | 92 |
| Бенвуд, В. Ва., від. 157 | 38 | 7 | 11 | 34 | 34 | 29 | 5 | — | 34 | 34 |
| Бервик, Па., від. 164 | 17 | 13 | 2 | 28 | 28 | 21 | 7 | 14 | 42 | 42 |
| Бінгтемтон, Н. Й., від. 21 | 14 | 7 | 1 | 20 | 20 | 19 | 1 | 4 | 24 | 24 |
| Бостон, Масс., від. 238 | 15 | 9 | 5 | 19 | 19 | 15 | 4 | — | 19 | 19 |
| Байндбрук, Н. Дж., від. 344 | 13 | 6 | 3 | 16 | 16 | 12 | 4 | 4 | 20 | 20 |
| Буфало, Н. Й., від. 127 | 43 | 17 | 4 | 57 | 57 | 52 | 5 | — | 57 | 57 |
| Бреслав, Па., від. 30 | 24 | 1 | — | 25 | 25 | 22 | 3 | 19 | 44 | 44 |
| Бричпорт, Па., від. 15 | 29 | 3 | 5 | 27 | 27 | 18 | 9 | — | 27 | 27 |
| Бричпорт, Конн., від. 59 | 31 | 45 | 6 | 70 | 70 | 48 | 22 | 28 | 98 | 98 |
| Бруклин, Н. Й., від. 22 | 44 | 5 | 4 | 45 | | 31 | 14 | 61 | 106 | |
| Бруклин, Н. Й., від. 203 | 45 | 7 | 2 | 50 | | 38 | 12 | 20 | 70 | |
| Бруклин, Н. Й., від. 291 | 12 | — | 2 | 10 | | 6 | 4 | — | 10 | |
| Бруклин, Н. Й., від. 293 | 10 | 9 | 3 | 16 | 121 | 10 | 6 | 7 | 23 | 209 |
| Бронкс, Н. Й., від. 298 | — | 10 | — | 10 | 10 | 5 | 5 | — | 10 | 10 |
| Кантон, О., від. 115 | 9 | 1 | 2 | 8 | 8 | 7 | 1 | — | 8 | 8 |
| Карнеґі, Па., від. 134 | 17 | 5 | 2 | 20 | | — | 20 | — | 20 | |
| Карнеґі, Па., від. 136 | 62 | 7 | 4 | 65 | | 65 | — | 70 | 135 | |
| Карнеґі, Па., від. 384 | 51 | 12 | 8 | 55 | 140 | 55 | — | 42 | 97 | 252 |
| Картерет, Н. Дж., від. 209 | 74 | 3 | 7 | 70 | | 43 | 27 | 50 | 120 | |
| Картерет, Н. Дж., від. 342 | 58 | 7 | 3 | 62 | 132 | 43 | 10 | 63 | 125 | 245 |
| Централ Фолс, Р. Ай., від. 93 | 10 | 10 | — | 20 | 20 | 13 | 7 | 7 | 27 | 27 |
| Централія, Па., від. 90 | 48 | 30 | 4 | 74 | | 58 | 16 | 55 | 129 | |
| Централія, Па., від. 189 | 7 | 4 | 2 | 9 | 83 | — | 9 | — | 9 | 138 |
| Честер, Па., від. 156 | 22 | 3 | — | 25 | | 20 | 5 | 6 | 31 | |
| Честер, Па., від. 237 | 74 | 25 | 7 | 92 | | 63 | 29 | 65 | 157 | |
| Честер, Па., від. 388 | 46 | 32 | 3 | 75 | 192 | 54 | 21 | 34 | 109 | 297 |
| Чікаґо, Ілл., від. 33 | 32 | 26 | 14 | 44 | | — | 44 | — | 44 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 106 | 89 | 21 | 4 | 106 | | 90 | 16 | 20 | 126 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 125 | 15 | — | 1 | 14 | | — | 14 | — | 14 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 139 | 26 | 16 | 6 | 36 | | 27 | 9 | — | 36 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 165 | 59 | 5 | 4 | 60 | | 56 | 4 | 26 | 86 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 183 | 32 | 20 | 3 | 49 | | 49 | — | 22 | 71 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 214 | 14 | 10 | — | 24 | | 22 | 2 | 27 | 51 | |
| Чікаґо, Ілл., від 220 | 54 | 19 | 3 | 70 | | 57 | 13 | 47 | 117 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 221 | 144 | 43 | 16 | 171 | | 143 | 28 | 40 | 211 | |
| Чікаґо, Ілл. від. 252 | 20 | 9 | 2 | 27 | | 24 | 3 | 9 | 36 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 259 | 72 | 18 | 8 | 82 | | 57 | 25 | 59 | 141 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 301 | 63 | 11 | 4 | 70 | | 53 | 17 | 42 | 112 | |
| Чікаґо, Ілл., від. 379 | 24 | 8 | 2 | 30 | 783 | 25 | 5 | 12 | 42 | 1087 |
| Коддейл, Па., від. 201 | 17 | 6 | 4 | 19 | 19 | 19 | — | — | 19 | 19 |
| Колридж, О., від. 224 | 9 | 3 | 1 | 11 | 11 | 9 | 2 | 8 | 19 | 19 |
| Ковтсвил, Па., від. 248 | 27 | 17 | 12 | 32 | 32 | 27 | 5 | 5 | 37 | 37 |
| Когус, Н. Й., від. 57 | 39 | 13 | 7 | 45 | 45 | 38 | 7 | 22 | 67 | 67 |
| Козкоб, Конн., від. 250 | 9 | 6 | 6 | 9 | 9 | 5 | 4 | 11 | 20 | 20 |
| Клівленд, О., від. 102 | 101 | 21 | 7 | 115 | | 111 | 4 | 89 | 204 | |
| Клівленд, О., від. 112 | 97 | 19 | 14 | 102 | | — | 102 | 43 | 145 | |
| Клівленд, О., від. 173 | 14 | — | — | 14 | | 1 | 13 | — | 14 | |
| Клівленд, О., від. 251 | 37 | 15 | 3 | 49 | | 34 | 15 | 45 | 94 | |
| Клівленд, О., від. 336 | 54 | 3 | 3 | 54 | | 54 | — | — | 54 | |
| Клівленд, О., від. 341 | 32 | 4 | 2 | 34 | | 33 | 1 | 13 | 47 | |
| Клівленд, О., від. 364 | 52 | 27 | 3 | 76 | | 48 | 28 | 27 | 103 | |
| Клівленд, О., від. 393 | 16 | — | — | 16 | 460 | 16 | — | — | 16 | 677 |
| Кліфтон, Н. Дж., від. 182 | 41 | 12 | 5 | 48 | 48 | 33 | 15 | 28 | 76 | 76 |
| Кромптон, Р. Ай., від. 246 | 14 | 6 | — | 20 | 20 | 16 | 4 | 13 | 33 | 33 |
| Денбури, Конн., від. 381 | 8 | 2 | 1 | 9 | 9 | 9 | — | — | | 9 |
| Дерби, Конн., від. 23 | 15 | 12 | 4 | 23 | 23 | 19 | 4 | 7 | 30 | 30 |
| Дерри, Па., від. 113 | 42 | 5 | 3 | 44 | 44 | 41 | 3 | 24 | 68 | 68 |
| Дислодж, Мо., від. 50 | 19 | 3 | — | 22 | | 17 | 5 | 26 | 48 | |
| Дислодж, Мо., від. 225 | 14 | 6 | 3 | 17 | 39 | 13 | 4 | — | 17 | 65 |
| Дітройт, Миш., від. 75 | 31 | 12 | 2 | 41 | | 28 | 13 | 39 | 80 | |
| Дітройт, Миш., від. 141 | 8 | 2 | 1 | 9 | | 7 | 2 | — | 9 | |
| Дітройт, Миш., від. 175 | 47 | 8 | 4 | 51 | | 43 | 8 | 25 | 76 | |
| Дітройт, Миш., від. 292 | 80 | 24 | 7 | 97 | 198 | 73 | 24 | 37 | 134 | 299 |
| Дурґемвил, Н. Й., від. 188 | 7 | — | 1 | 6 | 6 | 5 | 1 | — | 6 | 6 |
| Донора, Па., від. 232 | 29 | 9 | — | 38 | 38 | 26 | 12 | 20 | 58 | 58 |
| Істон, Па., від. 137 | 54 | 14 | 3 | 65 | 65 | 47 | 18 | 43 | 108 | 108 |
| Елизабет, Н. Дж., від. 3 | 40 | 5 | 1 | 44 | | 36 | 8 | 27 | 71 | |
| Елизабет, Н. Дж., від. 37 | 23 | 10 | 3 | 30 | | — | 30 | — | 30 | |
| Елизабет, Н. Дж., від. 65 | 86 | 14 | 7 | 93 | | 82 | 11 | 38 | 131 | |
| Елизабет, Н. Дж., від. 142 | 52 | 14 | 11 | 55 | | 53 | 2 | 28 | 83 | |
| Елизабет, Н. Дж., від. 234 | 83 | 8 | 11 | 80 | 302 | 78 | 2 | 115 | 195 | |
| Елизабет, Н. Дж., від. 399 | — | — | — | — | | — | — | 31 | 31 | 541 |
| Елміра, Н. Й., від. 271 | — | 19 | 2 | 17 | 17 | 11 | 6 | 2 | 19 | 19 |
| Емиралд, Па., від. 205 | 7 | — | — | 7 | 7 | 7 | — | — | 7 | 7 |
| Ірі, Па., від. 40 | 13 | 3 | 2 | 14 | 14 | 12 | 2 | 11 | 25 | 25 |
| Етна, Па., від. 89 | 8 | 1 | 2 | 7 | 7 | 5 | 2 | — | 7 | 7 |
| Експорт, Па., від. 101 | 27 | 10 | 3 | 34 | 34 | 24 | 10 | — | 34 | 34 |
| Іст Чікаґо, Інд., від. 68 | 12 | 3 | 1 | 14 | 14 | 10 | 4 | 7 | 21 | 21 |
| Іст Гаммонд, Інд., від. 107 | 21 | 4 | — | 25 | 25 | 22 | 3 | — | 25 | 25 |
| Іст Ст. Луіс, Ілл., від. 284 | — | 18 | 3 | 15 | | 10 | 5 | 11 | 26 | |
| Іст Ст. Луіс, Ілл., від. 308 | 65 | 9 | 13 | 61 | 76 | 38 | 23 | 71 | 132 | 158 |
| Іст Юнгставн, О., від. 119 | 21 | 8 | 4 | 25 | | — | 25 | — | 25 | |
| Іст Юнгставн, О., від. 218 | 81 | 27 | 5 | 103 | 128 | 90 | 13 | 112 | 215 | 240 |
| Форбесровд, Па., від. 32 | 20 | 2 | 2 | 20 | 20 | 20 | — | — | 20 | 20 |
| Форд Сіти, Па., від. 63 | 147 | 32 | 9 | 170 | 170 | 113 | 57 | 121 | 291 | 291 |
| Фултон, Н. Й., від. 263 | 13 | 3 | 1 | 15 | 15 | 12 | 3 | 13 | 28 | 28 |
| Фраквил, Па., від. 242 | 19 | 25 | 1 | 43 | | 37 | 6 | 15 | 58 | |
| Фраквил, Па., від. 365 | 31 | 30 | — | 61 | 104 | 49 | 12 | 25 | 86 | 144 |
| Френкфорд, Па., від. 35 | 16 | 4 | — | 20 | | 16 | 4 | 7 | 27 | |
| Френкфорд, Па., від. 288 | — | 39 | 21 | 18 | 38 | 18 | — | 2 | 20 | 47 |
| Френкфорт Гайтс, Ілл., від. 166 | 13 | 1 | 4 | 10 | 10 | 7 | 3 | — | 10 | 10 |
| Фар Раковей, Н. Й., від. 261 | — | 16 | 1 | 15 | 15 | 11 | 4 | 10 | 25 | 25 |
| Фаррел, Па., від. 285 | — | 25 | 1 | 24 | 24 | 21 | 3 | — | 24 | 24 |
| Гери, Інд., від. 100 | 37 | 14 | 6 | 45 | 45 | 31 | 14 | 20 | 65 | 65 |
| Гаррет, Па., від. 79 | 4 | — | — | 4 | 4 | 2 | 2 | — | 4 | 4 |
| Глестонбури, Конн., від. 138 | 20 | 4 | 3 | 21 | 21 | 13 | 8 | — | 21 | 21 |
| Глен Лайон, Па., від. 154 | 24 | 2 | 2 | 24 | 24 | 16 | 8 | — | 24 | 24 |
| Гемтремк, Міш., від. 20 | 64 | 38 | 19 | 83 | | 66 | 17 | 21 | 104 | |
| Гемтремк, Міш., від. 94 | 39 | 34 | 12 | 61 | | 43 | 18 | 27 | 88 | |
| Гемтремк, Міш., від. [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | 183 | 52 | 7 | 28 | 87 | 259 |

(Дальше буде)

## МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 296, повідомляє, що піврічний мітинґ товариства відбудесь о 2 годинні попол в неділю, 22. червня 1924, в гали церковній. На порядку нарад справоздання урядників і контр. комісії і другі справи. — М. Пельчар, предс.; Г. Волошинович, секретар.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 114, повідомляє своїх членів, що півричний мітинґ відбудеся в неділю, 22. червня с. р. о годині 2. пополудни в Шкільній гали Петра Куйбіди, під ч. 538 Овк стріт. На дневнім порядку буде справозданне контрольної комісії і инші справи до полагодження. Обовязком кождого члена бути присутним на мітинґу. Не явившийся член заплатить кару 1.00, а урядник 2.00 дол. — Майк Ґінкно, предс.; Іван Нестор, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Ґеорґія, від. 239, подає до відома всім своїм членам, що мітинґ відбудеся в неділю 22. червня, зараз по Службі Божій в гали У. А. Горожан ч. 847 Н. Френклін ул. Присутність кождого членна конечна, бо суть дуже важнні справи до полагодження. Обовязком кождого члена є також приєднати по одному новому членови до У. Н. С. і Братства. Будесь принимати після статута. — Ів. Хмелик, предс.; А. Туганчук, кас.; Ів. Писечко, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Січи Б. Хмельницького, від. 245, що мітинґ відбудеться 22. червня о год. 2, на гали Вудлян ст. 18. Присутність всіх членів конечна. Згідно з ухвалою не явившийся член платить кару. Перед мітинґом відбудеться вигравка десять долярова, для цего проситься всіх членів і не членів, котрі взяли тікети до продажи, що бявилися в означений час. — М. Палажій, предс.; В. Ґасій, секр.; П. Лещук, кас.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що півричний мітинґ відбудеся в неділю дня 22. червня зараз по Службі Божій в гали церковній під ч. 635 Н. Рівер Стр. На порядку нарад буде справозданне касієра, секретаря і контрольної комісії. Проситься, щоби всі члении прибули. Котрий довгує, щоби прийшов і вирівнав свої довги, бо впротивнім разі буде суспендований з братства і з У. Н. Союза. Не явившийся член заплатить кару 50 ц. а урядник 1 дол. — Семен Фещак, предс.; Семен Жоняк, кас.; Гр. Ґулька, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159, повідомляє, що півричний мітинґ відбудесь о 12. год. в полудне в неділю, 22. червня в гали церковній під ч. 430 — 7-ма улиця. На порядку нарад справозданне урядників і контрольної Комісії за 6 місяців. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1.00. — Іван Макута, пр.; М. Камінський, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 63, повідомляє, що півричний мітинґ відбудесь о 2. годині попол. в неділю 22. червня в гали Тов. Запорожської Січи, під ч. 600 — 6-та Еве річ 6-ої ул. Проситься всіх членів як місцевих так і позамісцевих прибути на мітинґ. Урядники здадуть справозданне з доходів і розходів за пів року. Також суть важні справи до полагодження. Дальше будеться принимати нових членів як старших так і молодших до У. Н. Союза і братства. Довгуючим членам припоминається, щоби вирівнали свій довг бо в противнім разі поступиться після статута. Не явившийся член заплатить кари 1.00, а урядник 2.00. — Он. Мищишин, секр.

ВІДЛАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, що півріччний мітинґ відбудеся в неділю, 22. червня 1924, кождий член має явитися на сей мітинґ під карою 50 ц. а урядник 1.00. Контрольна комісія має здати справозданне. — Михайло Бац, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Товариство Подільська Січ, від. 8, подає до відома своїм членам, що місячний мітинґ відбудеся в неділю 22. червня о год. 4-тій пополудни. Проситься тих, що довгують, вирівнати свої вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Позаяк суть важні справи до полагодження як вибір цілої робочої сили і пляну, котра має занятися прогулькою, тому кождий має явитися на сім мітинґу. Притім пригадуєся членам, що обовязком кождого є старатися приєднати нових членів до Тов. і до У. Н. Союза. Не явившийся член заплатить кари 1.00, а урядник 2.00. — В. Мандзій, предс.; С. Пилипишин.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Рр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє своїх членів, що півричний мітинґ відбудеся в неділю, 22. червня точно о год. 2-гій попол., на Кін. улици в Муз домі, в гали нна третім поверсі. Обовязані всі члени явитись на означений час. Не явившийся член без важної причини заплатить кару 50 цнт. а урядник 1.00. — А. Візній, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Подаєтся до відома членам Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, що мітинґ відбудеся дня 22. червня о годині першій пополудни, в домі тов. Укр. Ам. Гор. 847 Н. Френклін ул. Кождий повинен прийти на час, а довгуючі члени як не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані, а котрі були суспендовані будуть виключені. Будеться принимати до Тов. без вступного адо У. Н. Союза після статута. — Роман Карбівник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що півричний мітинґ відбудеться в неділю, 22. червня в годині 1-шій в галі церковній. Проситься всіх членів прийти на сей мітинґ бо суть важні справи до полагодження. — Стефан Медвідь, предс.; Мих. Гнатів, секр.

ПАССАЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Т-ва Т. Шевченка, від. 42, що півричні збори відбудуться в неділю дня 22. с. м. о год. 2-ій пополудни під ч. 237 Ґовп Еве. в Пассайк, Н. Дж. Проситься, щоби члени взяли як найчисленнійшу участь в сих зборах, бо суть дуже важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статута як також і кождий урядник. — П. Капелюх, предс.; О. Свитак, секр.